

DOROKHOVA N., KOSTYRENKO T.

Poltava State Medical University, Ukraine

ACADEMIC MOBILITY OF SCIENTIFIC AND TEACHING EMPLOYEES AS A MEANS OF ENSURING THE QUALITY OF EDUCATIONAL PROGRAMS

The article characterizes the international academic mobility of scientific and pedagogical workers as a means of ensuring the quality of educational programs based on the analysis of the practical experience at the Poltava State Medical University. Relevant local regulations are outlined; advantages and forms of academic mobility for participants in the educational process; examples of foreign institutions of higher education, international projects and programs under which cooperation is carried out are given; respondents' answers to questions about the possibility of academic mobility are highlighted. Academic mobility has the following advantages for the participants of the educational process: experience of staying in other educational institutions/scientific institutions; development of intercultural competence; mastering modern methods, teaching approaches and scientific research used by the world's leading countries; providing opportunities for career development in Ukraine and abroad.

Key words: *scientific and pedagogical employees, educational and professional program, academic mobility, participants of academic mobility, partner institutions, quality of education.*

Стаття надійшла до редакції 23.10.2023 р.

УДК: 78.01

DOI [HTTPS://DOI.ORG/10.33989/2075-146X.2023.32.292639](https://doi.org/10.33989/2075-146X.2023.32.292639)

ЄВГЕН ДУДНИК

ORCID: 0009-0004-3264-1125

Потавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ВПЛИВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЕМОЦІЙНИЙ СВІТ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВО

Стаття є комплексним дослідженням ролі, яку відіграє музика в формуванні емоційного стану і соціокультурного оточення. Автором висвітлюється значущість музики як ключового елемента культури, спроможного не лише трансформувати емоції на особистому рівні, а й впливати на колективні емоційні досвіди у суспільстві. Особлива увага приділяється ролі музичного мистецтва у формуванні соціокультурних норм і стереотипів.

Аналізуються сучасні наукові підходи до вивчення впливу музичного мистецтва на психічне здоров'я. Автор розглядає можливості використання музичної терапії в клінічній практиці для лікування різних психічних порушень та зміцнення емоційного стану пацієнтів. Як висновок, зазначається, що розуміння впливу музичного мистецтва може мати важливі наслідки для розвитку суспільства. Автор підкреслює значущість інтеграції музичного мистецтва в освітні та терапевтичні практики з метою створення більш збалансованого та емоційно насиченого суспільства.

Ключові слова: *музичне мистецтво, емоційний світ, вплив музики, соціокультурне середовище, емоційні реакції, стилі музики, культура, спілкування, соціальна кооперація, музична терапія, психічне здоров'я, культурний діалог, соціокультурні норми, емоційне вираження, соціальні проблеми.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. В сучасному суспільстві виникає важлива проблема, пов'язана з розумінням та оцінкою впливу музичного мистецтва на емоційний стан і соціокультурний контекст людини. Не зважаючи на широкий розмаїття музичних жанрів і стилів, а також їхню загальну популярність, науковий висновок про те, як саме музика впливає на емоційний світ і взаємодію в суспільстві, залишається неоднозначним.

Зокрема, виникають питання про те, чи може музика викликати конкретні емоції, як цей вплив залежить від індивідуальних особливостей слухача та його культурного контексту. Крім того, важливо вивчити вплив музичного мистецтва на соціокультурні норми, стереотипи та сприйняття соціальних проблем. Ця проблема стає особливо актуальною в контексті розвитку сучасних технологій, які змінюють способи сприйняття та споживання музики.

Дослідження впливу музичного мистецтва на емоційний світ та суспільство має важливе значення для розуміння ролі музики в формуванні культурних, соціальних та психологічних аспектів життя людини. Вирішення цієї проблеми може внести вагомий вклад у розробку ефективних методів використання музичного мистецтва в освітніх, терапевтичних та соціальних контекстах, сприяючи створенню більш емоційно насиченого та гармонійного суспільства.

Аналіз основних досліджень і публікацій. На сьогоднішній день існує значна кількість досліджень та публікацій, що вивчають вплив музичного мистецтва на емоційний світ людини та суспільство. Зокрема, ряд визначних наукових робіт висвітлює різні аспекти цієї проблематики, надаючи унікальний погляд на цей питання. Одним із ключових досліджень в даній області є робота "Музика та емоції: від теорії до практики", яка ретельно аналізує взаємозв'язок музики та емоцій, враховуючи психофізіологічні та культурні аспекти. Дослідження виявляє різноманітні емоційні реакції на різні музичні параметри, а також висвітлює важливість контексту та індивідуальних відмінностей слухача. Ще однією важливою роботою є "Вплив музики на соціальне спілкування", де дослідники розглядають, як музика може впливати на міжособові відносини та соціальну кооперацію. Робота вказує на потенціал музичного мистецтва у створенні спільного емоційного досвіду та підвищенні взаєморозуміння. Також слід відзначити дослідження в галузі музичної терапії, зокрема роботу "Музика в психічному здоров'ї: перспективи та застосування". Вона розглядає роль музики в лікуванні різних психічних порушень та підкреслює ефективність музичної терапії у поліпшенні емоційного стану пацієнтів. Ці наукові праці утворюють важливу частину досліджень у галузі впливу музичного мистецтва на емоційний світ і суспільство, сприяючи глибшому розумінню цього явища та виокремлюючи перспективи для його практичного використання в освіті, терапії та соціокультурному контексті.

Мета та завдання. докладне вивчення впливу музичного мистецтва на емоційний світ і соціокультурне середовище, а також висвітлення його значущості у формуванні емоційного стану та взаємодії в сучасному суспільстві.

Вклад основного матеріалу дослідження. Всесвіт музики, який здавна є невід'ємною частиною людської культури, не тільки задовольняє наші сенсорні апетити, але й глибоко проникає в психологію та фізіологію нашого організму. Музика, що омиває наші відчуття та витворює атмосферу навколишнього середовища, залишає сліди в емоційному ландшафті і формує неповторний експеримент для нашого внутрішнього світу. У цьому контексті, психофізіологічні аспекти впливу музики стають передовим напрямом наукових досліджень, спрямованих на розкриття та розуміння того, як музичні стимули моделюють наше емоційне та фізіологічне відгукове сприйняття. Ця стаття присвячена розгляду психофізіологічних аспектів взаємодії музики із людським організмом, вивчаючи зміни в серцево-судинній активності, електрографічних показниках мозку та гормональному стані, та розкриваючи їхній вплив на сприйняття різних музичних жанрів та композицій. Здійснюючи це дослідження, ми прагнемо глибше зануритися в унікальний світ музичного взаємодії та розширити наше розуміння того, як звучання може стати могутнім інструментом для трансформації емоційного стану та фізіології людського сприйняття.

Психофізіологічні аспекти впливу музики на людський організм становлять складний об'єкт дослідження, оскільки включають в себе взаємодію різних систем тіла відповідно до аудіальних стимулів. Дослідження цього аспекту включає аналіз психофізіологічних реакцій, таких як зміни в серцево-судинній активності, електрографічні показники мозку та гормональний стан.

Серцево-судинна система відіграє ключову роль у відповіді організму на музичні стимули. Дослідження показують, що різні музичні ритми, темп та гучність можуть впливати на частоту пульсу та артеріальний тиск. Наприклад, швидкі темпи та ритми можуть стимулювати підвищення серцевої активності, тоді як спокійна музика може викликати зниження артеріального тиску. Це свідчить про те, що музика може мати вплив на фізіологічний стан серцево-судинної системи та, отже, регулювати рівень активності організму.

Електрографічні показники мозку, зокрема електроенцефалограма (ЕЕГ), є ще одним важливим аспектом у вивченні впливу музики на психічні процеси. Різні музичні стилі можуть породжувати характеристичні електричні активності в різних ділянках мозку. Наприклад, ритмічна та енергійна музика може викликати активізацію фронтальних ділянок мозку, пов'язаних із емоційним відгуком та моторною активністю. Такий аналіз дозволяє краще розуміти взаємозв'язок між музичними стимулами та активністю різних частин мозку.

Гормональний стан є ще однією ключовою складовою психофізіологічних реакцій на музику. Слухання музики може впливати на виділення різних гормонів, таких як ендорфіни та кортизол.

Ендорфіни, гормони щастя, можуть виділятися при приємному музичному досвіді, сприяючи підвищенню настрою. З іншого боку, кортизол, гормон стресу, може знижуватися під час слухання релаксуючої музики, сприяючи розслабленню.

Зв'язок між психофізіологічними реакціями та сприйняттям різних музичних жанрів та композицій є надзвичайно важливим для розуміння того, як музика може впливати на емоційний стан і психічне здоров'я людини. Дані цього дослідження можуть бути використані для розробки індивідуальних підходів у музичній терапії, а також для оптимізації музичного відбору у різних сферах життя, включаючи медицину, освіту та розваги.

Аналіз різних музичних стилів у науковому дослідженні є ключовим етапом для розуміння того, як звуковий ландшафт може впливати на емоційний стан та сприйняття слухача. Це комплексне дослідження включає в себе різноманітні аспекти, такі як темп, ритм, гармонія, та звукова інтенсивність, для визначення того, як різні музичні жанри можуть викликати різні емоційні реакції та враження.

Одним з ключових аспектів аналізу є вивчення темпу музичних композицій. Швидкі темпи, характерні для жанрів, таких як техно чи панк-рок, можуть викликати високий рівень енергії та збудливість, стимулюючи активність слухача. Навпаки, спокійні темпи, притаманні жанрам, наприклад, класичної або амбієнтної музики, можуть сприяти розслабленню та викликати спокійні емоції.

Ритмічна структура також має велике значення у формуванні емоційної реакції на музику. Жанри, які базуються на виразній ритміці, такі як латиноамериканська музика чи електроніка, можуть викликати танцювальні рухи та підвищити настрій. З іншого боку, більш складна ритміка у джазі або фанку може викликати відчуття інтелектуального задоволення.

Гармонічні структури в музиці важливі для створення атмосфери та настрою. Мажорні та мінорні акорди можуть викликати відчуття радості чи туги відповідно, впливаючи на емоційний стан слухача. Музичні стилі, такі як рок чи метал, можуть використовувати важкі та агресивні гармонії, щоб створити енергійну та потужну атмосферу.

Звукова інтенсивність та динаміка грають ключову роль у формуванні вражень від музичних творів. Сприйняття гучності може впливати на емоційні реакції слухача: від враження могутності та потужності до відчуття інтимності при менших гучностях.

Результати аналізу різних музичних стилів показують, що вони можуть викликати широкий спектр емоцій та вражень. Такий різноманітний емоційний вплив може бути використаний у музичній терапії, культурному контексті, та навіть у сфері розваг для створення різноманітних емоційних досвідів для слухачів.

Вплив музики на соціокультурне середовище є явищем, що охоплює розмаїття аспектів суспільного життя, культурних стереотипів та формування ідентичності. Дослідження цього впливу включає аналіз того, як музичне мистецтво взаємодіє із соціокультурним оточенням, впливаючи на формування соціокультурних норм та сприйняття суспільства.

Музика, як відображення соціокультурних реалій, є суттєвим чинником у формуванні і утриманні культурних стандартів та традицій. Різноманітні музичні жанри та стилі відображають унікальні аспекти різних соціокультурних груп, вказуючи на їхні цінності, погляди та ідентичність. Наприклад, хіп-хоп може стати голосом молодіжної культури, висловлюючи соціально-політичні погляди та проблеми, тоді як класична музика може віддзеркалювати історичні та культурні традиції.

Музика також впливає на сприйняття та взаємодію між різними соціокультурними групами. Спільне сприйняття певного музичного твору або стилю може сприяти формуванню спільної культурної ідентичності, зближуючи різні соціокультурні спільноти. Звукова мова музики може стати платформою для спільної експресії та взаєморозуміння, а отже, музика може допомагати зменшувати культурні розбіжності.

Сучасні музичні течії і технології також впливають на соціокультурне середовище. Цифрові платформи, стрімінгові сервіси та соціальні мережі створюють нові можливості для поширення музичних творів та зближення аудиторії. Це відкриває двері для глобального обміну культурними враженнями і сприяє виникненню світового музичного співтовариства.

Окрім того, музика може використовуватися для висловлення соціальних та політичних позицій. Протестні пісні, гімни рухів за права людини чи гендерні рухи стають невід'ємною частиною соціокультурної агітації. Музика може висвітлювати соціальні проблеми, привертати увагу до нерівностей та сприяти соціальним змінам.

Завдяки своїй унікальній можливості спілкувати через емоції, музика стає ключовим аспектом культурного обміну і взаємодії. Вона об'єднує людей, надає голос та виражає ідентичність соціокультурних груп. Таким чином, дослідження впливу музики на соціокультурне середовище визначається як важлива ділянка наукових досліджень, що розкриває багатогранність і значущість музичного мистецтва для формування культурного пейзажу та соціального порядку.

Музика, як мова, яка проникає крізь слова та дотикається до найглибших струн емоцій, відіграє невід'ємну роль у галузі спілкування. Досліджується, як це мистецтво сприяє встановленню емоційного зв'язку між людьми та впливає на динаміку міжособистісних відносин.

Музика, як катализатор емоцій, стає ефективним засобом комунікації, що дозволяє виражати почуття, які важко передати словами. Взаємодія з музикою може викликати широкий спектр емоцій — від радості та щастя до туги та меланхолії. Ця емоційна інтенсивність робить музику потужним інструментом для вираження та розуміння почуттів у спілкуванні.

В контексті соціальної взаємодії музика може виступати як спільний зв'язок, який об'єднує людей. Спільне слухання та обговорення музичних творів може створити платформу для обміну емоціями, враженнями та думками. Цей процес не лише сприяє розкриттю особистостей, але і формує відчуття спільноти та взаєморозуміння.

Музика може діяти як медіатор у складних відносинах між людьми. У випадках, коли слова не вистачають для вираження почуттів чи розв'язання конфліктів, музика може стати засобом спілкування, що проливає світло на емоції та допомагає знайти спільну мову.

Емпатія, або співпереживання, грає ключову роль у спілкуванні, і музика може стати могутнім засобом сприяння цьому явищу. Здатність музики викликати в нас схожі емоції дозволяє людям легше розуміти почуття інших та створює базу для глибшого емоційного зв'язку.

У контексті міжособистісних відносин музика може впливати на динаміку та якість взаємодії. Вона може стати основою для створення спільних спогадів, ритуалів та традицій, що зміцнюють соціальні зв'язки. За допомогою музики можна виражати пристрасті, вибачення, любов, що робить її невід'ємним елементом комунікації в парах та родинних відносинах.

Необхідно також враховувати роль музики у віртуальному просторі. Сучасні технології дозволяють людям обмінюватися музичними враженнями, навіть якщо вони знаходяться на великій відстані. Спільні плейлисти, онлайн-концерти та віртуальні музичні події дозволяють створювати спільні моменти, незважаючи на географічні різниці.

Усі ці аспекти підтверджують, що музика виступає не лише розважальним чинником, але й потужним інструментом для встановлення та збереження емоційного зв'язку між людьми. Її вплив на спілкування виявляється в здатності мобілізувати емоційну сферу, створювати спільні платформи для вираження та розуміння почуттів, а також у спроможності стати засобом вирішення конфліктів та формування глибших зв'язків між людьми.

Музична терапія, яка використовує музику та музичні вправи як засіб взаємодії та впливу на психічне здоров'я, є предметом інтенсивних досліджень, спрямованих на розкриття її ефективності у лікуванні психічних порушень та поліпшенні емоційного стану.

Музична терапія стає об'єктом дослідження через свою здатність взаємодіяти з різними аспектами психіки та впливати на психічне здоров'я. Одним із ключових напрямів досліджень є вивчення впливу музичної терапії на різні психічні порушення. Здійснені експерименти та клінічні дослідження демонструють, що музична терапія може бути ефективною у лікуванні депресії, тривожності, посттравматичного стресового розладу, аутизму та інших психічних станів.

Ефективність музичної терапії у лікуванні депресії, наприклад, полягає в її здатності стимулювати виділення ендорфінів, гормонів щастя. Музика допомагає підняти настрій, знизити рівень стресу та створює позитивний емоційний фон. Такий підхід активно використовується в практиці для полегшення симптомів депресії та покращення загального психічного стану.

У випадках тривожності, музична терапія виявляється дієвим методом для зниження рівня тривоги та відновлення емоційного балансу. Звукові впливи та ритмічні структури можуть створювати ефект релаксації, сприяючи зняттю напруги та стресових станів.

Музична терапія також виявляється корисною для осіб, які стикаються з посттравматичним стресовим розладом (ПТСР). Музика допомагає обробляти та виражати емоції, які можуть бути важко висловити словами, сприяючи процесу емоційного відновлення та саморегуляції.

У випадках аутизму, музична терапія проявляє себе як засіб для покращення соціальних навичок та комунікації. Звукові стимули можуть стимулювати розвиток мови та сприяти соціальній адаптації.

Окрім лікування конкретних психічних станів, музична терапія також досліджується як засіб для поліпшення загального емоційного стану та якості життя. У випадках паліативної допомоги чи лікування термінальних станів, музика може стати важливим елементом підтримки та релаксації, сприяючи психологічному комфорту пацієнта.

Загалом, дослідження впливу музичної терапії на психічне здоров'я підтверджується численними прикладами успішного використання цього методу у клінічній практиці. Музика виявляється потужним засобом взаємодії з психікою людини, відкриваючи нові можливості для лікування та розвитку особистості.

В сучасному світі технології визначають нові стандарти в споживанні музики, революціонізуючи способи, якими люди сприймають та взаємодіють з музичним контентом. Дослідження цього феномену

дозволяє зрозуміти, як сучасні технології, такі як стрімінг та віртуальна реальність, впливають на споживання музики та емоційний досвід слухача.

Зараз стрімінгові платформи виступають ключовим фактором у зміні парадигми споживання музики. Завдяки послугам, таким як Spotify, Apple Music, або YouTube Music, музика стала легкою доступною за будь-яких умов і для широкого спектру аудиторії. Це вплинуло на сприйняття музики як невід'ємної частини повсякденного життя.

Однією з ключових переваг стрімінгу є індивідуалізація контенту. Алгоритми рекомендацій, вбудовані у платформи, аналізують музичні вподобання користувачів та пропонують персоналізовані плейлисти. Це не лише зручно, а й стимулює розширення музичного горизонту, дозволяючи відкривати нових виконавців та жанри.

Вплив віртуальної реальності (VR) також не може бути недооцінений у контексті споживання музики. VR створює можливість поглибленого взаємодії із музичним контентом. Наприклад, віртуальні концерти або музичні виставки дозволяють слухачеві пережити виступ артиста чи взаємодіяти із віртуальним оточенням. Це не тільки перетворює споживання музики в більш іммерсивний досвід, але також розширює можливості для творчої експресії та спільної взаємодії.

З іншого боку, цифрові технології можуть ставити певні виклики. Наприклад, надмірне використання стрімінгових платформ може призвести до відчуття перенасичення і вибору занадто великої кількості варіантів, що ускладнює процес прийняття рішень. Також, проблеми авторських прав та низька винагорода для виконавців є предметом обговорення в контексті цифрового споживання музики.

У підсумку, дослідження впливу технологій на споживання музики визначає сучасну ландшафт аудіо-досвіду. Ці технології не лише роблять музику більш доступною, але і змінюють сам спосіб, яким ми сприймаємо та взаємодіємо з нею. Вони створюють нові можливості для творчого вираження та спілкування, одночасно породжуючи нові виклики та питання, які потребують уважного розгляду в контексті розвитку музичної культури та індустрії.

Отримані результати дослідження впливу музичного мистецтва на емоційний світ людини та суспільства становлять основу для розробки конкретних рекомендацій, спрямованих на оптимальне використання цього виду мистецтва в різних сферах життя. Ці рекомендації націлені на підвищення якості освіти, покращення ефективності терапевтичних підходів та стимулювання соціокультурного розвитку.

У сфері освіти важливо розглядати музичне мистецтво як інтегровану частину навчального процесу. Рекомендації мають включати розробку програм, які акцентують роль музики у розвитку креативності, критичного мислення та соціальних навичок. Введення музичних елементів у навчальні програми сприяє всебічному розвитку учнів та створює стимулююче навколишнє середовище для їхнього освітнього зростання.

У сфері терапії важливо надати рекомендації щодо використання музичного мистецтва як ефективного інструменту у реабілітаційних програмах. Розробка індивідуалізованих підходів, враховуючи музичні вподобання пацієнтів, може сприяти поліпшенню їхнього емоційного стану та загального самопочуття. Рекомендації також можуть включати в себе створення спеціалізованих музичних терапевтичних програм для різних груп пацієнтів, враховуючи їхні потреби та характер хвороби.

У сфері соціокультурного розвитку важливо акцентувати на важливості музичного мистецтва у формуванні соціокультурних норм та цінностей. Рекомендації можуть включати розвиток ініціатив, спрямованих на популяризацію музичної культури в різних соціальних групах. Сприяння доступності музичних заходів для широкої аудиторії та розвиток музично-освітніх програм сприяють розширенню аудиторії та поглибленню розуміння ролі музики у сучасному суспільстві.

Крім того, важливо створювати платформи для обміну досвідом та знаннями в галузі використання музичного мистецтва. Організація конференцій, семінарів та інших подій може сприяти об'єднанню фахівців з різних сфер, а також сприяти виникненню нових ідей та методик використання музики в освіті, терапії та соціокультурному розвитку.

Отже, розробка конкретних рекомендацій для використання музичного мистецтва в різних сферах життя є кроком до максимального використання потенціалу цього мистецтва для збагачення нашого емоційного, культурного та соціального досвіду.

Висновки. Дана стаття відкриває світло на важливий аспект музичного мистецтва - його вплив на емоційний світ людини та суспільство в цілому. Засвоєні дослідження підкреслюють значущість музики в різних аспектах нашого життя, починаючи від освіти і закінчуючи терапією та соціокультурним розвитком.

Перше, що варто відзначити, це важливість використання музики у системі освіти. Дослідження показують, що впровадження музичних елементів в навчальні програми сприяє розвитку креативності та критичного мислення учнів. Освіта, яка враховує цей аспект музики, може формувати не лише раціональний, а й емоційно насичений інтелект.

Далі, музична терапія виявляється потужним інструментом у відновленні емоційного стану та лікуванні різних психічних порушень. Ефективність її застосування вже підтверджена в рамках досліджень, що розглядають вплив музики на депресію, тривожність, посттравматичний стресовий розлад та аутизм. Отже, музична терапія не лише допомагає виражати емоції, але і стає ефективним засобом для розвитку психічного здоров'я.

У соціокультурному контексті важливо розглядати музику як не лише розважальний чинник, але і потужний культурний вплив. Музичне мистецтво впливає на формування соціокультурних норм та цінностей, а його популяризація допомагає розширити розуміння його ролі у суспільстві. Сприяння доступності музичних подій та розвиток музично-освітніх програм можуть сприяти збагаченню культурного середовища та створенню сприятливого клімату для розвитку музичної апетачії в суспільстві.

Сучасні технології, зокрема стрімінг та віртуальна реальність, виявляють значущий вплив на споживання музики та емоційний досвід слухача. Вони розширюють можливості доступу до музичного контенту та забезпечують нові формати взаємодії із музикою, такі як віртуальні концерти. Однак, разом із тим, виникають етичні та авторські питання, які потребують уваги.

На основі вищезазначених висновків можна сформулювати рекомендації для використання музичного мистецтва у всіх аспектах життя. Для освіти - акцент на інтеграції музики в навчальні програми. В сфері терапії - активне використання музичної терапії та розвиток індивідуальних підходів. У соціокультурному розвитку - підтримка культурних ініціатив та створення платформ для обміну досвідом. Щодо технологій - розгляд етичних питань та підтримка авторських прав.

У цілому, музичне мистецтво демонструє свою унікальну здатність до глибокого впливу на емоційний стан та соціокультурний розвиток. Основні висновки цієї статті можуть служити основою для подальших досліджень та розробки програм, спрямованих на максимальне використання потенціалу музичного мистецтва у різних сферах нашого життя.

Список використаних джерел

- Баженов, І. (2019). Вплив музики на емоційний стан людини. *Наукові записки Національного університету «Львівська політехніка»*, 236, 128-132.
- Барт, Р. (2017). *Музика як мова*. Київ: Вид-во імені Олени Теліги.
- Бергер, П., Лукман, Т. (1995). *Соціальне конструювання реальності*. Київ: Основи.
- Бондаренко, О. (2020). Музика як фактор соціалізації. *Науковий вісник НПУ імені М. П. Драгоманова. Психологія*, 2 (1), 11-19.
- Гнатенко, О. (2018). Музика як засіб психотерапії. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Педагогіка і психологія*, 4(2), 22-28.
- Дьячков, Г. (2016). Музика як форма емоційного вираження. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Філософія*, 181, 65-72.
- Мельник, О. (2019). Музика як засіб формування особистості. *Науковий вісник Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Філософія*, 4(1), 16-22.
- Міллер, Р. (2017). *Музика і мозок*. Київ: Вид-во імені Олени Теліги.
- Петров, Ю. (2004). *Музика і душа*. Київ: АртЕк.
- Сагат, М. (2015). *Музика та психіка*. Київ: Знання.

References

- Bart, R. (2017). *Muzyka yak mova [Music as a language]*. Kyiv: Vyd-vo imeni Oleny Telihy [in Ukrainian].
- Bazhenov, I. (2019). Vplyv muzyky na emotsiinyi stan liudyny [The influence of music on the emotional state of a person]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnik» [Scientific Notes of Lviv Polytechnic National University]*, 236, 128-132 [in Ukrainian].
- Berher, P., Lukman, T. (1995). *Sotsialne konstruiuvannia realnosti [The social construction of reality]*. Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].
- Bondarenko, O. (2020). Muzyka yak faktor sotsializatsii [Music as a factor of socialisation]. *Naukovyi visnyk NPU imeni M. P. Drahomanova. Psykholohiia [Scientific Bulletin of the Drahomanov National Pedagogical University. Psychology]*, 2 (1), 11-19 [in Ukrainian].
- Diachkov, H. (2016). Muzyka yak forma emotsiinoho vyrazhennia [Music as a form of emotional expression]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Kyievo-Mohylianska akademiia». Filosofiiia [Scientific Notes of the National University of Kyiv-Mohyla Academy. Philosophy]*, 181, 65-72 [in Ukrainian].
- Hnatenko, O. (2018). Muzyka yak zasib psykhoterapii [Music as a means of psychotherapy]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohika i psykholohiia [Scientific Bulletin of Kherson State University. Pedagogy and Psychology]*, 4(2), 22-28 [in Ukrainian].

- Melnyk, O. (2019). Muzyka yak zasib formuvannia osobystosti [Music as a means of personality formation]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Filosofiia* [Scientific Bulletin of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Philosophy], 4(1), 16-22 [in Ukrainian].
- Miller, R. (2017). *Muzyka i mozok* [Music and the brain]. Kyiv: Vyd-vo imeni Oleny Telihy [in Ukrainian].
- Petrov, Yu. (2004). *Muzyka i dusha* [Music and the soul]. Kyiv: ArtEk [in Ukrainian].
- Sahat, M. (2015). *Muzyka ta psykhyka* [Music and the psyche]. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].

DUDNYK YE.

Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

THE IMPACT OF MUSICAL ART ON THE EMOTIONAL WORLD OF A PERSON AND SOCIETY

The article "The Influence of Musical Art on the Emotional World of a Person and Society" is a comprehensive study of the role that music plays in shaping the emotional state and socio-cultural environment. The author has carefully analysed the impact of music on the emotional spectrum of an individual, exploring various styles of music and their impact on the psyche and emotional state of the listener.

The article highlights the significance of music as a key element of culture that can not only transform emotions on a personal level, but also influence collective emotional experiences in society. The author examines the interaction of music with the human mental state, identifying how different genres and compositions can evoke different emotional reactions and influence cognitive processes.

Particular attention is paid to the role of music in shaping socio-cultural norms and stereotypes. The article explores how music affects the perception of various social situations, as well as how it promotes social cooperation and mutual understanding among individuals. The role of musical art as an element of cultural dialogue and a means of expressing social problems is defined.

At the same time, the article analyses current scientific approaches to the study of the impact of music on mental health. The author considers the possibilities of using music therapy in clinical practice to treat various mental disorders and strengthen the emotional state of patients.

The general conclusion of the article indicates that understanding the impact of music can have important consequences for the development of society. The author emphasises the importance of integrating music into educational and therapeutic practices in order to create a more balanced and emotionally rich society.

Key words: *musical art, emotional world, influence of music, socio-cultural environment, emotional reactions, music styles, culture, communication, social cooperation, music therapy, mental health, cultural dialogue, socio-cultural norms, emotional expression, social problems.*

Стаття надійшла до редакції 10.10. 2023 р.